

## Ruimte op de arbeidsmarkt

---

De economie groeit nooit met hetzelfde percentage. Sommige jaren groeit de economie hard, in andere jaren kan de economie krimpen.

- 2p    **6**    De ontwikkeling van de economie heeft ook gevolgen voor de arbeidsmarkt.  
→ Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.

*Doe het zo: Noteer de nummers (1), (2) en (3) op je antwoordblad. Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.*

De vraag naar arbeid is hetzelfde als de ...(1)... (beroepsbevolking / werkgelegenheid). Het aanbod van arbeid is hetzelfde als de ...(2)... (beroepsbevolking / werkgelegenheid). Als de arbeidsmarkt krap is, dan is het aanbod van arbeid ...(3)... (groter / kleiner) dan de vraag.

In de jaren 2022 en 2023 hebben we in Nederland te maken gehad met grote prijsstijgingen. Dit heeft ook gevolgen voor de arbeidsmarkt.

- 1p    **7**    Door grote prijsstijgingen kan de economie langzamer gaan groeien. Dit zou tot een ruimere arbeidsmarkt kunnen leiden.

Hier staan vijf economische verschijnselen:

- 1 Er zijn grote prijsstijgingen en de lonen stijgen niet.
- 2 Bedrijven hebben minder personeel nodig.
- 3 De vraag naar goederen en diensten daalt.
- 4 De koopkracht van mensen daalt.
- 5 Er ontstaat een ruimere arbeidsmarkt.

In welke regel staan deze verschijnselen zo, dat er een logische gedachtegang ontstaat?

- A** 1 → 2 → 3 → 4 → 5  
**B** 1 → 2 → 4 → 3 → 5  
**C** 1 → 3 → 2 → 4 → 5  
**D** 1 → 3 → 4 → 2 → 5  
**E** 1 → 4 → 2 → 3 → 5  
**F** 1 → 4 → 3 → 2 → 5

In tijden van prijsstijgingen veranderen de looneisen van werknemers. Werknemers willen geen koopkracht inleveren en daarom worden er in die perioden flinke looneisen gesteld. Werkgevers willen juist geen verslechtering van hun concurrentiepositie.

- 1p    **8**    Wanneer is een werkgever bereid om de lonen van werknemers te verhogen?
- A**   Als de arbeidsproductiviteit meer stijgt dan de lonen.
  - B**   Als de lonen meer stijgen dan de arbeidsproductiviteit.
  - C**   Als de lonen meer stijgen dan het aantal arbeidsjaren.
  - D**   Als het aantal arbeidsjaren meer stijgt dan de arbeidsproductiviteit.
- 2p    **9**    Het gevaar van hogere lonen is dat er op lange termijn structurele werkloosheid kan ontstaan.
- Leg in twee stappen uit dat hogere lonen kunnen leiden tot structurele werkloosheid.
- 1p    **10**    In 2023 was de arbeidsmarkt in Nederland krap, dat maakte dat er relatief weinig mensen werkloos waren. In het tweede kwartaal van 2023 bedroeg de werkloze beroepsbevolking 350.000 mensen. Dat was 3,2% van de totale beroepsbevolking.
- Bereken de totale beroepsbevolking in het tweede kwartaal van 2023. Schrijf ook je berekening op.

---

#### Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.